

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2022. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.11.7>

УДК 657.2.016+657.6+336.226:331.2

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ ім. Ю.М. Потебні, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9934-8722>

Т. І. Бережна,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ ім. Ю.М. Потебні, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7195-582X>

**УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО
КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ ДЛЯ
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Academician of the National Academy of science of Ukraine, Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

T. Berezhna,

Master's student, Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

**IMPROVEMENT OF FINANCIAL ACCOUNTING AND INTERNAL
CONTROL OF SETTLEMENTS WITH ACCOUNTABLE PERSONS TO
INCREASE THE EFFICIENCY OF THE ORGANIZATION OF THE
ACCOUNTING PROCESS AT THE ENTERPRISE**

В воєнний час виникають проблеми з відправленням у відрядження працівників, оскільки вони при дистанційній роботі можуть знаходитись за межами міста, а також існує небезпека відрядження до територій, у яких проводяться активні бойові дії. Також, у таких ситуаціях важко забезпечити на підприємстві вчасне оформлення документів, своєчасність документообігу та виникає потреба активно застосовувати електронне ведення та обробку документів.

Метою роботи є удосконалення фінансового обліку та внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами для підвищення ефективності організації бухгалтерського процесу на підприємстві

Метою внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснених розрахунків з підзвітними особами підприємства і правильності їх відображення в обліку та звітності.

Завдання проведення внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами перевірити: законність відправлення у відрядження, якщо працівник знаходиться у простой; правильність ознайомлення працівника з документами про відрядження; правильність ознайомлення працівника з наказом про відрядження; наявність згоди працівника на відрядження у військовий час; можливість виїзду у відрядження за кордон військозобов'язаних працівників; законність обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов.

Для ведення документування розрахунків з підзвітними особами непередбачено окремих документів, які б полегшували складання звітності. Тому, для покращення ведення обліку розрахунків з підзвітними особами пропонуємо надалі використовувати наступні бланки, а саме відомості: відрядження, якщо працівник знаходиться у простой; ознайомлення працівника до початку відрядження; ознайомлення з наказом про відрядження; згоди на відрядження у військовий час; можливості виїзду у відрядження за кордон військово зобов'язаних працівників; обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов.

Удосконалено документування внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами, що на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план внутрішнього контролю, програму внутрішнього контролю, робочі документи внутрішнього контролера. Запропонована методика проведення

перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку розрахунків з підзвітними особами, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення його в обліку, вчасно виявити порушення, провести якісний контроль.

Для ведення фінансовий обліку розрахунків з підзвітними особами непередбачено окремих документів, які полегшували складання звітності. Тому пропонуємо для покращення фінансового обліку розрахунків з підзвітними особами у зв'язку з воєнним станом використовувати наступні бланки, а саме відомості: відрядження, якщо працівник знаходиться у простой; ознайомлення працівника до початку відрядження; ознайомлення з наказом про відрядження; згоди на відрядження у військовий час; можливості виїзду у відрядження за кордон військово зобов'язаних працівників; обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов. Це поліпшить ведення фінансового обліку розрахунків з підзвітними особами, дозволить своєчасно виявити та виправити помилки, що забезпечить підвищення ефективності діяльності підприємства.

In wartime, there are problems with sending employees on business trips, since they may be outside the city limits during remote work, and there is also the danger of traveling to territories where active hostilities are taking place. Also, in such situations, it is difficult to ensure timely processing of documents, timeliness of document circulation at the enterprise, and there is a need to actively use electronic management and processing of documents.

The purpose of the work is to improve financial accounting and internal control of settlements with accountable persons to increase the efficiency of the organization of the accounting process at the enterprise

The purpose of internal control of settlements with accountable persons is to establish the legality, reliability and expediency of the settlements made with the enterprise's accountable persons and the correctness of their reflection in accounting and reporting.

The task of conducting internal control of settlements with accountable persons is to check: the legality of sending on a business trip, if the employee is on idle time; the correctness of familiarizing the employee with travel documents; the correctness of familiarizing the employee with the business trip order; availability of the employee's consent for a military trip; the possibility of military service

employees going on business trips abroad; the legality of travel restrictions subject to compliance with certain conditions.

There are no separate documents for documenting settlements with accountable persons that would facilitate reporting. Therefore, in order to improve the accounting of settlements with accountable persons, we suggest using the following forms in the future, namely information: business trip, if the employee is on idle time; familiarization of the employee before the start of the business trip; familiarization with the travel order; consent to business trips in wartime; the possibility of military service employees going on business trips abroad; travel restrictions subject to certain conditions.

The documentation of internal control of settlements with accountable persons has been improved, which, unlike the existing ones, includes: a questionnaire, a general plan of internal control, an internal control program, working documents of the internal controller. The proposed verification method will enable the controller to cover all aspects of the accounting of settlements with accountable persons, to investigate the correctness, timeliness, and legality of its display in the accounting, to detect violations in a timely manner, and to conduct quality control.

For keeping financial records of settlements with accountable persons, there are no separate documents that facilitate reporting. Therefore, we suggest to improve the financial accounting of settlements with accountable persons in connection with martial law to use the following forms, namely information: business trip, if the employee is on layoff; familiarization of the employee before the start of the business trip; familiarization with the travel order; consent to business trips in wartime; the possibility of military service employees going on business trips abroad; travel restrictions subject to certain conditions. This will improve the financial accounting of settlements with accountable persons, will allow timely detection and correction of errors, which will ensure an increase in the efficiency of the enterprise.

Ключові слова: *внутрішній контроль, розрахунки з підзвітними особами, анкета, план, програма, робочі документи внутрішнього контролера.*

Keywords: *internal control, settlements with accountable persons, questionnaire, plan, program, working documents of the internal controller.*

Вступ. В воєнний час виникають проблеми з відправленням у відрядження працівників, оскільки вони при дистанційній роботі можуть знаходитись за межами міста, а також існує небезпека відрядження до територій, у яких проводяться активні бойові дії. Також, у таких ситуаціях важко забезпечити на підприємстві вчасне оформлення документів, своєчасність документообігу та виникає потреба активно застосовувати електронне ведення та обробку документів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемними питаннями фінансового обліку та внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Гончарук Я.А., Гордієнко Н.І., Давидов Г.М., Дерій В.А., Іванова Н.А., Карпенко М.Ю., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Огійчук М.Ф., Піча Ю.В., Савченко В.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах проведення обліку та внутрішнього контролю дебіторської заборгованості. Проте саме питання обліку та внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

Постановка завдання.

Метою роботи є удосконалення фінансового обліку та внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами для підвищення ефективності організації бухгалтерського процесу на підприємстві

Метою внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснених розрахунків з підзвітними особами підприємства і правильності їх відображення в обліку та звітності.

Завдання проведення внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами перевірити: законність відправлення у відрядження, якщо працівник знаходиться у простої; правильність ознайомлення працівника з документами про відрядження; правильність ознайомлення

працівника з наказом про відрядження; наявність згоди працівника на відрядження у військовий час; можливість виїзду у відрядження за кордон військозобов'язаних працівників; законність обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов.

Анкету перевірки розрахунків з підзвітними особами подано в таблиці 1. У програмі внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами відображені основні процедури для вирішення основних завдань перевірки.

Таблиця 1. Анкета перевірки розрахунків з підзвітними особами

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи оформляються накази на відрядження на підприємстві?				
2	Чи є обмеження до віднесення до відрядження на Вашому підприємстві?				
3	Чи відбувається на підприємстві ознайомлення працівника з наказом про відрядження?				
4	Чи береться у працівника згода про відрядження у військовий час?				
5	Чи були на підприємстві відрядження закордон військозобов'язаних працівників?				
6	Чи були відрядження працівників, у яких є діти до 14 років?				
7	Який максимальний термін відрядження встановлено на Вашому підприємстві?				

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, контролер приступає до розробки загального плану внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами (табл. 2). План внутрішнього контролю є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт на основних етапах внутрішнього контролю і строків їх виконання із зазначенням джерел інформації. Внутрішній контроль розрахунків з підзвітними особами підприємства авторами рекомендується проводити в кілька етапів.

Таблиця 2. Загальний план проведення розрахунків з підзвітними особами

Етапи контролю	Процедури контролю	Докази контролю	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами	Статут підприємства, Звіти попередніх, перевірок, накази.		
Основний	Перевірка законності відправлення у відрядження, якщо працівник знаходиться у простої Перевірка правильності ознайомлення працівника з документами про відрядження Перевірка правильності ознайомлення працівника з наказом про відрядження Перевірка наявності згоди працівника на відрядження у військовий час Перевірка можливості виїзду у відрядження за кордон військозобов'язаних працівників Перевірка законності обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов	Журнал з головна книга, Баланс		
Завершальний	Складання звіту внутрішнього контролю.	Звіт		

Програму внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами наведено в таблиці 3. Для вирішення поставлених завдань внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами пропонуємо робочі документи внутрішнього контролера (табл. 4-10), які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення внутрішнього контролю.

Таблиця 3. Програма розрахунків з підзвітними особами

№	Мета	Перелік процедур контролю	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у законності відправлення у відрядження, якщо працівник знаходиться у простої	Перевірка законності відправлення у відрядження, якщо працівник знаходиться у простої	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	ПЗ-1			
2	Впевнитись у правильності ознайомлення працівника з документами про відрядження	Перевірка правильності ознайомлення працівника з документами про відрядження	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	ПЗ-2			
3	Впевнитись у правильності про ознайомлення працівника з наказом про відрядження	Перевірка правильності ознайомлення працівника з наказом про відрядження	А, Б, В, Г, Д	Документальний, арифметичний, вибірковий	ПЗ-3			
4	Впевнитись у наявності згоди працівника на відрядження у військовий час	Перевірка наявності згоди працівника на відрядження у військовий час	А, Б, В, Г, Д	Документальний, арифметичний, вибірковий	ПЗ-4			
5	Впевнитись у можливості виїзду у відрядження за кордон військозобов'язаних працівників	Перевірка можливості виїзду у відрядження за кордон військозобов'язаних працівників	А, Б, В, Г, Д	Документальний, арифметичний, вибірковий	ПЗ-5			
6	Впевнитись у законності обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов	Перевірка законності обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов	А, Б, В, Г, Д	Документальний, арифметичний, вибірковий	ПЗ-6			

Критерії якості перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.

Таблиця 4. Перевірка законності відправлення у відрядження, якщо працівник знаходиться у простої – робочий документ внутрішнього контролера ПЗ-1

ПІБ	Перевірка відповідності термінів				Населений пункт		
	Термін знаходження в простої працівника	Термін відрядження працівника	Термін припинення простою працівника	відхилення	де фактично перебуває працівник при дистанційній роботі	вибуття, який вказано при відрядженні працівника	відхилення

Таблиця 5. Перевірка правильності ознайомлення працівника з документами про відрядження до його початку – робочий документ внутрішнього контролера ПЗ-2

ПІБ	Наявності ознайомлення працівника з			
	Кошторис витрат	Довідка-розрахунок на виданий (перерахований) аванс	Обов'язком надати Звіт про використання коштів по поверненню з відрядження	Місцем з якого у працівника відрядження, у випадку, якщо він працює дистанційно

Таблиця 6. Перевірка правильності про ознайомлення працівника з наказом про відрядження – робочий документ внутрішнього контролера ПЗ-3

ПІБ	Шляхи ознайомлення працівника про відрядження		
	Наявності підпису у наказі працівника	Наявність підтверджуючих документів про відправлено наказу працівнику по пошті для ознайомлення	Наявність складеного протоколу про ознайомлення

Таблиця 7. Перевірка наявності згоди працівника на відрядження у військовий час – робочий документ внутрішнього контролера ПЗ-4

ПІБ	Перевірка наявності			
	Наявності згоди на відрядження	Наявність дітей до 14 років	Наявність у наказі про відрядження відмови про відрядження із-зв ведення бойових дій у місці відрядження	Примітка

**Таблиця 8. Перевірка можливості виїзду у відрядження за кордон
військозовов'язаних працівників – робочий документ внутрішнього
контролера ПЗ-5**

ПІБ	Відповідність наступним критеріям військовозовов'язаних працівників				
	Подали податкову звітність	Не мають заборгованості з ЄСВ	Середня заробітна плата в компанії становить не менше 20 тисяч гривень	Внесли гарантований платіж у розмірі 200 тис. грн	Кількість застрахованих осіб за останній місяць звітного кварталу має бути не менше 10 осіб

**Таблиця 9. Перевірка обмеження щодо відрядження за умови
дотримання певних умов – робочий документ внутрішнього контролера
ПЗ-6**

ПІБ	Обмеження щодо відрядження		Особливості оформлення		
	Відрядження жінок, які мають дітей віком від 3 до 14 років або дітей з інвалідністю	Відрядження батька, який має дітей віком від 3 до 14 років або дітей з інвалідністю, який виховує їх без матері або мати тривалий час перебуває у лікарні	попередити шляхом направлення повідомлення	ознайомити з правом відмови (обов'язок лежить на роботодавцеві), що можна зробити у наказі про відрядження, який буде підписувати працівник, у вигляді певного пункту	працівник має дати письмову згоду на відрядження

Для ведення документування розрахунків з підзвітними особами непередбачено окремих документів, які б полегшували складання звітності. Тому, для покращення ведення обліку розрахунків з підзвітними особами пропонуємо надалі використовувати наступні бланки, а саме відомості: відрядження, якщо працівник знаходиться у простої; ознайомлення працівника до початку відрядження; ознайомлення з наказом про відрядження; згоди на відрядження у військовий час; можливості виїзду у

відрядження за кордон військо зобов'язаних працівників; обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов (таблиці 10-15).

Таблиця 10. Відомість відрядження, якщо працівник знаходиться у простої

ПІБ	Термін знаходження в простої працівника	Термін відрядження працівника	Термін припинення простою працівника	Населений пункт, де фактично перебуває працівник при дистанційної роботи	Населений пункт вибуття, який вказано при відрядженні працівника

Таблиця 11. Відомість ознайомлення працівника до початку відрядження

ПІБ	Кошторис витрат	Довідка-розрахунок на виданий (перерахований) аванс	Обов'язком надати Звіт про використання коштів по поверненню з відрядження	Місцем з якого у працівника відрядження, у випадку, якщо він працює дистанційно

Таблиця 12. Відомість ознайомлення з наказом про відрядження

ПІБ	Наявності підпису у наказі	Наявність підтверджуючих документів про відправлено по пошті для ознайомлення	Наявність протоколу про ознайомлення

Таблиця 13. Відомість згоди на відрядження у військовий час

ПІБ	Наявності згоди на відрядження	Наявність дітей до 14 років	Наявність у наказі про відрядження відмови про відрядження із-зв ведення бойових дій у місці відрядження	Примітка

Таблиця 14. Відомість можливості виїзду у відрядження за кордон військо зобов'язаних працівників

ПІБ	Подали податкову звітність	Не мають заборгованості з ЄСВ	Середня заробітна плата в компанії становить не менше 20 тисяч гривень	Внесли гарантований платіж у розмірі 200 тис. грн	Кількість застрахованих осіб за останній місяць звітного кварталу має бути не менше 10 осіб

Таблиця 15. Відомість обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних умов

ПІБ	Відрядження жінок, які мають дітей віком від 3 до 14 років або дітей з інвалідністю	Відрядження батька, який має дітей віком від 3 до 14 років або дітей з інвалідністю, який виховує їх без матері або мати тривалий час перебуває у лікарні	Особливості оформлення		
			попередити шляхом направлення повідомлення	ознайомити з правом відмови (обов'язок лежить на роботодавцеві), що можна зробити у наказі про відрядження, який буде підписувати працівник, у вигляді певного пункту	працівник має дати письмову згоду на відрядження

Висновки. Удосконалено документування внутрішнього контролю розрахунків з підзвітними особами, що на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план внутрішнього контролю, програму внутрішнього контролю, робочі документи внутрішнього контролера. Запропонована методика проведення перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку розрахунків з підзвітними особами, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення його в обліку, вчасно виявити порушення, провести якісний контроль.

Для ведення фінансовий обліку розрахунків з підзвітними особами непередбачено окремих документів, які полегшували складання звітності. Тому пропонуємо для покращення фінансового обліку розрахунків з підзвітними особами у зв'язку з воєнним станом використовувати наступні бланки, а саме відомості: відрядження, якщо працівник знаходиться у простої; ознайомлення працівника до початку відрядження; ознайомлення з наказом про відрядження; згоди на відрядження у військовий час; можливості виїзду у відрядження за кордон військово зобов'язаних працівників; обмеження щодо відрядження за умови дотримання певних

умов. Це поліпшить ведення фінансового обліку розрахунків з підзвітними особами, дозволить своєчасно виявити та виправити помилки, що забезпечить підвищення ефективності діяльності підприємства.

Література

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 184 с.
2. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту : навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190с.
3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД «Інжек», 2013. № 3. С. 254–258.
4. Меліхова Т.О., Ніколаєнко Н.С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2017. № 1. С. 51 – 55.
5. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон:Видавничий дім «Гельветика», 2018. 632 с.
6. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства . *Агросвіт*, 2018. №2. С. 63–70.
7. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І. Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря навч. посібник для внз : [гриф ЗДІА] - Запоріжжя : ЗДІА, 2017. - 280 с.
8. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House “Baltija Publishing”, 2017, P. 268-275.

9. Меліхова Т.О., Верьовкіна А.С. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. С. 24–29. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.1.24](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.1.24)

10. Меліхова Т.О., Чакалова Н.С., Середенко Т.С. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 5. С. 32–41. (дата звернення: 05.02.2022). DOI: [10.32702/2306-6814.2019.5.32](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.5.32)

11. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2018. № 1. С. 69–75.

12. Меліхова Т. О., Журавель К. О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічною безпекою підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 2. С. 56–63. (дата звернення: 05.02.2022). DOI: [10.32702/2306-6814.2019.2.56](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.2.56)

13. Меліхова Т. О., Федорова Л. А. Удосконалення методики внутрішнього контролю податку на прибуток для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6798> (дата звернення: 05.02.2022). DOI: [10.32702/2307-2105-2018.12.121](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.12.121)

14. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.

15. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 602 с.

16. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності – інструмент управління та фінансової безпеки. *Часопис економічних реформ*. 2014. № 1. С. 26-32.

17.Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою. *Економічний вісник університету*. 2014. Вип. 22(1). С. 85-95.

18.Макаренко А.П., Зоря О.П., Меліхова Т.О., Максимненко І.Я. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект: навч. посібник: гриф ЗДІА. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 200 с.

19.Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник : рек. вченою радою ЗДІА. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 260 с.

20.Подмешальська Ю.В., МеліховаТ.О., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 400 с.

21.Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД «Інжек», 2013. № 3. С. 254–258.

22.Салига С.Я., Меліхова Т.О. Аудит податків суб'єктів господарювання : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2011. 224 с.

23. Меліхова Т. О., Шишига М. П. Удосконалення обліку і аудиту адміністративних витрат підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 11. С. 28–34. (дата звернення: 05.02.2022). DOI: [10.32702/2306-6806.2020.11.28](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.11.28)

24. Меліхова Т. О., Троян О. В. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 20. С. 33–37.

25.Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за денною та заочною формою навчання, *Запоріжжя : ЗНУ*, 2020. 400 с.

26. Меліхова Т. О., Романенко К. В. Удосконалення організації бухгалтерського процесу та методики аудиту вибуття основних засобів в

обліку суб'єктів малого підприємництва. *Ефективна економіка*. 2021. № 10.
– URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9445> (дата звернення:
05.02.2022). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.10.18](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.10.18)

27. Меліхова Т. О., Гребенюк О. В. Удосконалення методичних підходів до аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня економічної безпеки підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 1. С. 27–32. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.1.27](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.1.27)

28. Меліхова Т. О., Климова О. В. Удосконалення обліку та внутрішнього контролю списання основних засобів бюджетних установ для підвищення якості контролю та ефективності проведення ревізії *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 20. С. 30–36. DOI: [10.32702/23066814.2021.20.30](https://doi.org/10.32702/23066814.2021.20.30)

29. Меліхова Т. О., Масленнікова І. А. Удосконалення обліку, оподаткування та аудиту товарів при здійсненні експортно-імпортних операцій для ефективного податкового планування на торговельних підприємствах. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9520> (дата звернення: 10.11.2022). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.11.1](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.1)

30. Меліхова Т.О., Лукашова М.А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>

31. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Кулек А. С. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків із покупцями з метою запобігання порушень під час тендерних закупівель. *Агросвіт*. 2019. № 4. С. 32–41. DOI: [10.32702/2306-6792.2019.4.32](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.4.32)

32. Меліхова Т. О., Шарко Д. М. Удосконалення обліку і аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21-22. С. 30–36. DOI: [10.32702/2306-6814.2020.21-22.30](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.21-22.30)

References

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt* [Audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt* [Organization and method of audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
3. Melikhova, T.O. (2013), “Determination of expenses of the economic activity of the enterprise”, *Zhurnal «Biznes Inform»*, vol. 3, pp. 254-258.
4. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), “Development of an inventory audit program to increase financial security of the enterprise”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51- 55.
5. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.
6. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), “Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise”, *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63-70.
7. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. YA. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol'*, [State financial control], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
8. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), “Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine”, *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268-275.
9. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), “Improvement of checking method of cash assets in national currency”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24–29. (Accessed 05 Feb 2022). DOI: [10.32702/2306-6814.2019.1.24](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.1.24)
10. Melikhova, T., Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), “Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management”, *Investytsiyi:*

praktyka ta dosvid, vol. 5, pp. 32–41. (Accessed 05 Feb 2022). (Accessed 05 Feb 2022). DOI: [10.32702/2306-6814.2019.5.32](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.5.32)

11. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), “Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69-75.

12. Melikhova, T. and Zhuravel, K. (2019), “Methodological approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of enterprise economic safety management”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 56–63. (Accessed 05 Feb 2022). DOI: [10.32702/2306-6814.2019.2.56](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.2.56)

13. Melikhova, T. and Fedorova, L. (2018), “Improvement of profit tax internal control method for rising enterprise economic security”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6798> (Accessed 05 Feb 2022). DOI: [10.32702/2307-2105-2018.12.121](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.12.121)

14. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), “Fiscal audit development in the system of budget process management”, *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp.. 6, 7.

15. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhhalterskyi oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

16. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), “Information base for filling in simplified reporting - a tool for management and financial security”, *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26–32.

17. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), “Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security”, *Ekonomichnyj visnyk universytetu*, vol. 22(1), pp. 85–95.

18. Makarenko, A.P., Zorya, O.P., Melikhova, T.O. and Maksymenko, I.YA. (2017), *Sotsial'ne strakhuvannya: sutnist', znachennya ta oblikovyy aspekt* [Social insurance: essence, value and accounting aspect], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

19. Makarenko, A.P., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

20. Podmeshal's'ka, YU., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'kyi oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

21. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal «Biznes Inform»*, vol. 3, pp. 254-258.

22. Salyha, S.YA. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkiv sub'ektiv hospodariuvannia* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

23. Melikhova, T. and Shyshyha, M. (2020), "Improving accounting and auditing of administrative costs of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 11, pp. 28–34. (Accessed 05 Feb 2022). DOI: [10.32702/2306-6806.2020.11.28](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.11.28)

24. Melikhova, T. and Troyan, O. (2017), "The analysis of the tax burden on the enterprise tax security level", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33–37.

25. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti* Theory and methods of documentation in accounting and auditing [Теорія і методика документування в обліку та аудиті], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

26. Melikhova, T. and Romanenko, K. (2021), "Improving the organization of the accounting process and methods of auditing the disposal of fixed assets in the accounting of small businesses", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9445> (Accessed 05 Feb 2022). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.10.18](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.10.18)

27. Melikhova, T. and Hrebeniuk, O. (2020), "Improvement of methodical approaches to audit of fixed assets acquisition for increasing of a level of enterprise

economic security”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 27–32. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.1.27

28. Melikhova, T. and Klymova, O. (2021), “Adequate area of internal control over the write{off of the main budgetary installations for the improvement of the quality of control and efficiency of the revision”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 30–36. DOI: 10.32702/2306 6814.2021.20.30

29. Melikhova, T. and Maslennikova, I. (2021), “Improving the accounting, taxation and audit of goods in the implementation of export-import operations for effective tax planning in commercial enterprises”, *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9520> (Accessed 10 Nov 2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.11.1

30. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), "Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise", *Efektyvna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&& z=6826> (Accessed 6 Nov 2021).

31. Melikhova, T., Chakalova, N. and Kuliek, A. (2019), “Improving the methodology of internal audit of settlements with customers in order to prevent breaches of tender procurement”, *Agrosvit*, vol. 4, pp. 32–41. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.4.32

32. Melikhova, T. and Sharko, D. (2020), “Improving accounting and auditing of settlements with customers at the enterprise”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 21-22, pp. 30–36. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.21-22.30

Стаття надійшла до редакції 12.11.2022 р.